№6/2026

ADPI
Ilmiy xabarnomasi

ISSN 2181-4309

TA'LIM MUHITIDA PSIXOLOGIK XAVFSIZLIK DARAJASINI DIAGNOSTIKA QILISH VA PEDAGOGIK TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI

Xabibullayeva Madinaxon Muxtorjon qizi
Andijon davlat pedagogika instituti

Annotatsiya.
maqolada ta'lim muhitida psixologik xavfsizlikni ta'minlashning nazariy-metodologik asoslari, diagnostika qilish usullari va uni buzuvchi omillar chuqur tahlil qilingan. Shuningdek, xavfsiz psixologik muhitni yaratishning pedagogik yechimlari - o'qituvchining kommunikativ savodxonligi, hamkorlikka asoslangan metodlar, shaffof baholash tizimi va psixologik xizmatlar faoliyati orqali takomillashtirish yo'llari ko'rsatib o'tilgan. Maqolada psixologik xavfsizlik o'quvchi shaxsining sog'lom rivoji, bilimlarni o'zlashtirishi va ijtimoiy moslashuv darajasiga bevosita ta'sir ko'rsatadigan muhim omil sifatida talqin qilinadi.
Kalit so'zlar:
psixologik xavfsizlik, ta'lim muhiti, diagnostika, pedagogik yondashuv, bulling, o'quvchi shaxsi, hamkorlikli ta'lim, emotsional xavfsizlik, ijtimoiy iqlim.

Аннотация.
В статье раскрываются теоретико-методологические основы обеспечения психологической безопасности в образовательной среде, а также методы её диагностики и анализ факторов, нарушающих безопасность. Особое внимание уделено педагогическим подходам к формированию безопасной среды: развитие коммуникативной грамотности педагога, внедрение кооперативных методов обучения, прозрачная система оценивания, активизация психологической службы. Психологическая безопасность рассматривается как ключевой фактор, влияющий на личностное развитие учащегося, успешность усвоения знаний и уровень социальной адаптации.
Ключевые слова:
психологическая безопасность, образовательная среда, диагностика, педагогический подход, буллинг, личность ученика, кооперативное обучение, эмоциональная безопасность, социальный климат.

Abstract.
this article explores the theoretical and methodological foundations of ensuring psychological safety in the educational environment. It provides an in-depth analysis of diagnostic methods and the main factors that threaten psychological well-being in learning settings. Special emphasis is placed on pedagogical solutions such as enhancing teachers' communicative competence, implementing collaborative learning methods, developing transparent assessment systems, and activating psychological support services. Psychological safety is considered a key factor directly influencing students' personal development, learning outcomes, and social adaptation.
Keywords:
psychological safety, educational environment, diagnostics, pedagogical approach, bullying, learner personality, collaborative learning, emotional safety, social climate.

Kirish. Zamonaviy jamiyatda inson kapitalining asosiy manbai bo'lgan ta'lim sohasi shaxsiy taraqqiyot, kasbiy o'sish va ijtimoiy integratsiyaning negizi sifatida yangidan-yangi vazifalarni o'z zimmasiga olmoqda. Bugungi globallashuv, texnologik taraqqiyot, raqamli kommunikatsiyaning jadallashuvi fonida ta'lim muassasalari nafaqat bilim berish, balki o'quvchilarning ruhiy holatini muvozanatlash, psixologik farovonlikni ta'minlash, sog'lom emotsional muhit yaratish kabi murakkab ijtimoiy-psixologik vazifalarni ham bajarishi lozim. Shu nuqtai nazardan, ta'lim muhitida psixologik xavfsizlikni ta'minlash, uni tizimli asosda baholash va takomillashtirish bugungi kunning dolzarb ilmiy-amaliy muammolaridan biridir.

Asosiy qism: Psixologik xavfsizlik tushunchasi, odatda, inson o'zini xavf-xatarlardan, zo'ravonlikdan, tahqirdan yoki ruhiy bosimdan holi, ijtimoiy munosabatlarda erkin va ochiq his qiladigan muhit bilan bog'lanadi. Ta'lim muhitidagi psixologik xavfsizlik esa bundan ham kengroq va murakkabroq hodisa bo'lib, u o'quvchilarning o'z fikrini erkin bildira olishi, xatoga yo'l qo'yishdan cho'chimagan holda bilim olishga intilishi, o'qituvchi va tengdoshlar bilan ochiq va konstruktiv muloqot qila olishi, shuningdek, o'zining individual qadr-qimmatini his qilgan holda psixologik barqarorlikda bo'lishi bilan tavsiflanadi. Bu esa, o'z navbatida, o'quvchi va

talabalar faoliyatining ichki motivatsiyasi, ijodiy tafakkurining shakllanishi, ijtimoiy integratsiyasi va akademik yutuqlari bilan uzviy bog‘liq.

Psixologik xavfsizlik - bu jamoa a’zolari o‘rtasidagi shunday umumiy e’tiqodki, jamoada insonlararo risklarni erkin qabul qilish mumkin[1]. Edmondsonning ushbu ta’rifidan kelib chiqib, ta’lim muhitida psixologik xavfsizlik shunchaki individual hissiyot emas, balki guruh va jamoa darajasidagi ijtimoiy-psixologik holat ekanligi ko‘rinadi. Demak, agar sinf yoki guruhda hamma a’zolar bir-biriga nisbatan ishonch, hurmat va qo‘llab-quvvatlash his qilsa - o‘quvchi o‘z fikrini aytishga, xato qilishga, savollar berishga jur’at topadi. Bu esa ta’lim jarayonini yanada ochiq, ijodiy va samarali qiladi. Ushbu iqtibos maqolangizda psixologik xavfsizlik tushunchasini aniq belgilash uchun nazariy asos bo‘lib xizmat qiladi.

Psixologik xavfsizlikning buzilishi, ya’ni xavotirli, agressiv, befarq, jazolovchi yoki ijtimoiy bosim ostidagi muhit mavjud bo‘lishi esa, aksincha, shaxsning ijtimoiy-psixologik rivojlanishini sekinlashtiradi, uning o‘ziga bo‘lgan ishonchini kamaytiradi, dars jarayonida ishtirok etish darajasini pasaytiradi va hatto psixosomatik kasalliklarga olib kelishi mumkin[2]. Ayniqsa, yosh bolalar, o‘smirlar va talabalar auditoriyasi uchun bu holat o‘ta xavfli bo‘lib, ularning ruhiy sog‘lomligiga putur yetkazadi, ijtimoiy faollik darajasini pasaytiradi va ijtimoiy izolyatsiyaga olib kelishi mumkin. Bugungi ta’lim tizimida bu muammoning yanada murakkablashayotgan jihati shundaki, o‘quv muhitining chegaralari an’anaviy sinfxonadan tashqariga chiqib, raqamli makonga - ya’ni ijtimoiy tarmoqlar, onlayn platformalar, messenjerlar va boshqa virtual muhitlarga kengaygan. Bu esa psixologik xavfsizlik muammosini kengaytiradi, yangi xavf omillarini paydo qiladi, ayniqsa, kiberbulling, ijtimoiy solishtirish sindromi, virtual tazyiq, shaxsiy ma’lumotlarning suiste’mol qilinishi kabi holatlar orqali. Shu sababli, ta’lim muhitidagi psixologik xavfsizlikni o‘rganishda nafaqat an’anaviy, balki kengaytirilgan - ya’ni virtual makonni ham qamrab oluvchi yondashuvlar zarur bo‘lmoqda.

Ilmiy nuqtai nazardan olib qaraganda, psixologik xavfsizlikni samarali ta’minlash uchun avvalo, uni diagnostika qilish, ya’ni mavjud holatni aniq baholash, xavf darajasi va omillarini aniqlash, o‘quvchilarning bu boradagi ichki holati va tashqi muhit omillariga bo‘lgan munosabatini tahlil qilish talab etiladi[3]. Diagnostika faqat statistik ma’lumot yig‘ish emas, balki murakkab ijtimoiy-psixologik aloqalarni, guruh dinamikasini, o‘qituvchi-tinglovchi munosabatlarini, shaxslararo ziddiyatlarni aniqlashga xizmat qiluvchi tizimli ilmiy-amaliy jarayondir. Shundan keyingina, aniqlangan muammolarga qarshi pedagogik takomillashtirish strategiyalarini ishlab chiqish, ya’ni iqlimni yumshatish, muloqot madaniyatini oshirish, konstruktiv tahlil va baholash usullarini joriy etish, hamkorlikka asoslangan ta’lim shakllarini rivojlantirish orqali psixologik xavfsizlikni mustahkamlash mumkin bo‘ladi.

Psixologik xavfsizlik bugungi kunda pedagogika, psixologiya va sotsiologiya fanlarining kesishgan nuqtasida keng o‘rganilayotgan, zamonaviy ta’lim muhitining barqarorligi va samaradorligini belgilovchi asosiy psixologik-pedagogik kategoriya hisoblanadi [3]. Mazkur tushuncha bir qarashda oddiy bo‘lib tuyulsa-da, u murakkab ichki struktura, ko‘p qatlamli tahlil va keng qamrovli ijtimoiy-psixologik ta’sir maydoniga ega. Ta’lim muassasasida bu tushuncha eng avvalo o‘quvchi yoki talabaning o‘zini ruhiy jihatdan erkin, xavfsiz, hurmat qilinayotgan, baholanmayotgan, balki tushunilayotgan shaxs sifatida his etishi bilan tavsiflanadi. Bu holat nafaqat shaxsiy farovonlikning, balki o‘zlashtirish, motivatsiya va ijtimoiy faollik darajasining ham bevosita omilidir.

Psixologik xavfsizlik jamoaviy o‘rganish uchun eng muhim shartlardan biridir va shuningdek, tashkilot (muassasa) natijalarining yaxshilanishi bilan bog‘liq [4]. Psixologik

ISSN 2181-4309

xavfsizlik nafaqat shaxsiy his-tuyg‘ular, balki guruhdagi umumiy psixologik iqlim, pedagogik yondashuvlar, tashkiliy madaniyat va ta’lim muassasasining axloqiy qadriyatlari bilan ham belgilanadi. Misol uchun, haddan ortiq avtoritar boshqaruv, faqat jazoga asoslangan pedagogik uslublar, tanqidiy muloqotlar, xatoni muvozanatsiz jazolash yoki sinf oldida tahqirli baholashlar – bularning barchasi shaxsda o‘zini himoyalash ehtiyojini kuchaytiradi, o‘rganishga bo‘lgan ochiqlikni pasaytiradi, ichki blokirovka mexanizmlarini faollashtiradi. Shu bilan birga, zamonaviy o‘quv muhiti o‘zining murakkab va o‘zgaruvchan tabiati bilan ajralib turadi. An’anaviy sinfxona chegaralari o‘zgarib, raqamli va gibrid muhitlar (masofaviy ta’lim, ijtimoiy tarmoqlar, onlayn platformalar) psixologik xavfsizlikning yangi aspektlarini yuzaga chiqarmoqda. Jumladan, kiberbulling, raqamli izolyatsiya, virtual tahqirlar, nomaqbul kontent yoki ijtimoiy solishtirish sindromi (Instagram/Facebook effektlari) kabi yangi xavf omillari o‘quvchilarning ruhiy holatiga salbiy ta’sir ko‘rsatmoqda. Bu esa diagnostika va pedagogik yondashuvlarda an’anaviy metodlardan tashqari, raqamli psixogigiyena, media savodxonlik va onlayn xavfsizlik madaniyatini ham kiritishni taqozo etadi.

Ta’lim muhitidagi psixologik xavfsizlik – bu yagona holat emas, balki o‘zaro bog‘liq bo‘lgan ko‘plab ijtimoiy-psixologik, kommunikativ va madaniy komponentlardan tashkil topgan kompleks tizimdir [5]. Unga ta’sir etuvchi omillar ham ko‘p: pedagog shaxsiyati, guruhdagi ijtimoiy iqlim, tashkiliy boshqaruv, baholash tizimi, ta’lim muassasasining qadriyatlar modeli va nihoyat, o‘quvchilarning individual psixologik ehtiyojlari. Ushbu qismda psixologik xavfsizlik tushunchasining nazariy asoslari, tarkibiy tuzilmasi va metodologik yondashuvlari yoritildi. Navbatdagi bosqichda esa uni aniqlash, o‘lchash, baholash, ya’ni diagnostika qilishning ilmiy-metodik asoslari muhokama qilinadi.

Psixologik xavfsizlikni diagnostika qilishda foydalaniladigan metodlar asosan uch darajada guruhlanadi: subyektiv-his-tuyg‘ular asosidagi metodlar**,** guruh iqlimi va ijtimoiy aloqalarni tahlil qiluvchi metodlar, hamda pedagogik-psixologik muhitni ob’yektiv kuzatish asosida aniqlovchi metodlar. Bunday yondashuvlar kompleks tarzda qo‘llanilganda real holat to‘liqroq va ob’yektivroq aks ettiriladi. Subyektiv yondashuvlarda o‘quvchi yoki talabalar tomonidan to‘ldiriladigan so‘rovnomalar, psixologik testlar, reflektiv intervyular, o‘z-o‘zini baholash shakllari qo‘llaniladi. Ularda respondentdan “men sinfda o‘zimni qanday his qilaman?”, “fikrim tinglanadimi?”, “xatolarim uchun jazolanamanmi yoki tushuntirish beriladimi?”, “menga nisbatan adolatli munosabat bormi?” kabi savollarga javob berish so‘raladi. Bu metodlar shaxsning ichki hissiyotlari va psixologik holatini aniqlashda muhim rol o‘ynaydi. Masalan, A.M. Prikhozhan, A.V. Mudrik, G.M. Breslav tomonidan ishlab chiqilgan anketalar aynan bolalar va o‘smirlar orasida psixologik xavfsizlikni aniqlashga mo‘ljallangan bo‘lib, emotsional fon, o‘zini guruhda qanday his qilishi, psixologik to‘siqlar va ijtimoiy o‘zaro ta’sir holatlarini aniqlash imkonini beradi.

Guruhiy darajadagi diagnostikada esa, ayniqsa, sotsiometrik tadqiqotlar, rol o‘yinlari orqali ijtimoiy o‘rinni aniqlash, o‘zaro aloqalarni xaritalashtirish, ijtimoiy izolyatsiya va dominantlik munosabatlarini tahlil qilish samarali natija beradi[6]. J.L. Moreno tomonidan ishlab chiqilgan sotsiometriya metodikasi yordamida o‘quvchi yoki talabaning jamoada tutgan ijtimoiy o‘rni, uning rad etilishi yoki qabul qilinishi darajasi aniqlanadi. Aynan sotsiometrik natijalar psixologik xavfsizlikka eng kuchli ta’sir ko‘rsatuvchi faktorlardan biri - ijtimoiy qo‘llab-quvvatlash va tegishlilik holatini baholashda qo‘l keladi. Shuningdek, diagnostikada psixologik kuzatuv, ya’ni o‘qituvchi va psixolog tomonidan ta’lim jarayonidagi real o‘zaro aloqalarning, kommunikatsiya shakllarining, konfliktlar chastotasining, baholash uslublarining, o‘qituvchi va o‘quvchilar ohangi va harakati asosida baholash ham muhim o‘rin tutadi. Bu metod ayniqsa kichik yoshdagi o‘quvchilar orasida so‘z bilan ifoda etilishi qiyin bo‘lgan his-tuyg‘ularni aniqlashda o‘ta samarali hisoblanadi.

ISSN 2181-4309

Shuningdek, diagnostika natijalari faqat statistik xulosalar bilan emas, balki pedagogik va psixologik tavsiyalar bilan boyitilishi, ya'ni real amaliyotni takomillashtirishga xizmat qilishi kerak. Bu nuqtada diagnostika - bu maqsad emas, balki vositadir. Maqsad – xavfsiz, sog'lom, qo'llab-quvvatlovchi ta'lim muhitini barpo etishdir. Ta'lim muhitida psixologik xavfsizlikni diagnostika qilish - bu oddiy baholash emas, balki murakkab, ko'p bosqichli, shaxs va muhit o'rtasidagi dinamik o'zaro ta'sirni chuqur tahlil etishga yo'naltirilgan ilmiy faoliyatdir. Uning muvaffaqiyati diagnostika vositalarining tanlanishiga, tadqiqot etikasiga, pedagoglarning emotsional savodxonligi va natijalarga nisbatan ochiqligiga chambarchas bog'liq. Diagnostika - bu nafaqat mavjud holatni o'lchash, balki o'sha muhitda inson qanday yashayotgani, qanday his qilayotgani va qanday o'sayotganini anglashga urinishdir.

Ta'lim muassasasining rasmiy nizomlari, ichki intizom qoidalari va boshqaruv uslubi ham ushbu omillarni kuchaytiruvchi yoki kamaytiruvchi vosita bo'lishi mumkin. Shuning uchun psixologik xavfsizlik - bu faqat emotsional muhit emas, balki pedagogik boshqaruv madaniyatining ifodasi hamdir. Zamonaviy ta'lim tizimi shaxsga faqat bilim berish bilan cheklanmay, balki uning ruhiy farovonligini ta'minlash, salbiy psixologik omillardan himoyalangan muhitda o'z salohiyatini ochib borishiga imkon yaratishga qaratilgan. Shu nuqtai nazardan, ta'lim muassasalarida psixologik xavfsizlikni ta'minlash, uni doimiy baholash va takomillashtirish masalasi eng dolzarb pedagogik va psixologik yo'nalishlardan biriga aylangan. Psixologik xavfsizlik – bu o'quvchi yoki talabaga o'z fikrini erkin ifoda etish, xato qilishdan cho'chimaslik, do'stona muhitda o'rganish va ijtimoiy integratsiyalashuv imkonini beruvchi ruhiy holatdir. Bu holat nafaqat individual farovonlik, balki akademik natijalar, ijtimoiy faollik va ijodiy rivojlanish darajasiga ham bevosita ta'sir qiladi. Biroq amaliyotda psixologik xavfsizlik ko'pincha buzilgan yoki yetarli darajada ta'minlanmagan holatda bo'ladi. Ayniqsa, maktab yoki oliy ta'lim muassasalarida bulling, befarqlik, pedagogik bosim, noto'g'ri baholash yoki raqamli zo'ravonlik kabi omillar o'quvchi shaxsining psixologik barqarorligiga putur yetkazmoqda. Shu sababli, ta'lim muhitida psixologik xavfsizlikni baholash, uni diagnostika qilish va asosli pedagogik yechimlarni ishlab chiqish hozirgi islohotlar kontekstida strategik ahamiyat kasb etadi.

Xulosa: Psixologik xavfsizlik tushunchasi nazariy jihatdan shaxsning ijtimoiy, emotsional va akademik faoliyatini xavfsiz muhitda, ya'ni kamsitish, tajovuz, tahqir va bepisandlikdan xoli holda amalga oshira olish imkoniyatidir. Ilmiy adabiyotlarda bu tushuncha emotsional xavfsizlik, ijtimoiy qo'llab-quvvatlash, erkin fikrlash muhiti va adolatli baholash tamoyillarining mavjudligi orqali tavsiflanadi. A. Maslou, K. Rogers, V.A. Yasvin va boshqa pedagog-psixologlar o'z asarlarida psixologik xavfsizlikni shaxsiy o'sishning asosiy sharti deb hisoblaydi. Rogersning shartsiz qabul qilish g'oyasi – har bir o'quvchini shaxs sifatida tan olish, tinglash va tushunish orqali ta'limda ishonchli muhit shakllanishiga xizmat qiladi. Bu esa o'z-o'zini anglash, ijtimoiy faollik va ijodkorlikni rag'batlantiradi. Shuningdek, psixologik xavfsizlik – bu faqat individual ruhiy holat emas, balki ta'lim muassasasining ichki madaniyati, guruhdagi psixologik iqlim, pedagogik yondashuvlar va boshqaruv uslublarining yig'indisidir. Bu murakkab tizimni anglash va boshqarish uchun uni ilmiy diagnostika qilish zarur.

Psixologik xavfsizlikni pedagogik jihatdan takomillashtirish - bu murakkab tizimli faoliyat bo'lib, u faqat muayyan metod emas, balki ta'lim muassasasining madaniyatini o'zgartirishga qaratilgan strategiyalarning majmuidir. Bu borada, avvalo, o'qituvchilarning kommunikativ va emotsional savodxonligini oshirish zarur. Empatiya, qo'llab-quvvatlovchi muloqot, konstruktiv tanqid, xatoni jazolash emas, balki o'rganish vositasi sifatida ko'rish kabi yondashuvlar o'quvchining ichki psixologik resurslarini faollashtiradi. Ikkinchidan, sinfda yoki guruhda hamkorlikka asoslangan pedagogik texnologiyalar (jamoaviy loyihalar, rolli o'yinlar, muhokama platformalari) orqali ishonch va ochiqlik muhitini shakllantirish mumkin. Uchinchi

jihat – baholash tizimining shaffofligi, oldindan e'lon qilingan mezonlarga asoslanishi, formativ va rag'batlantiruvchi xususiyatga ega bo'lishidir. Baholashda faqat natijani emas, balki o'rganish jarayonini qadrlash xavfsizlik hissini kuchaytiradi. To'rtinchidan, psixologik xizmatlar faoliyatini faollashtirish, o'quvchilarning emotsional holatini monitoring qilish, individual yordam dasturlarini ishlab chiqish, stress va xavotirni boshqarish bo'yicha treninglar tashkil etish zarur. Faqat muammo chiqqanidan keyin emas, balki profilaktika, rivojlantirish va maslahatga asoslangan doimiy psixologik xizmat – xavfsiz muhit garovidir. Ta'lim muhitida psixologik xavfsizlikni ta'minlash va takomillashtirish - bu faqat dars jarayonini o'zgartirish emas, balki butun ta'lim muassasasining qadriyatlari, boshqaruv madaniyati va shaxslararo aloqalar tizimini insonparvarlik tamoyillariga yo'naltirishdir. Bunday muhitda o'quvchi o'zini qadrlangan, eshitilgan, tushunilgan va eng muhimi – o'zini o'zi bo'lishi mumkin bo'lgan shaxs sifatida his qiladi. Faqat ana shunday muhitda shaxs o'z salohiyatini ochadi, jamiyatga foydali, sog'lom, ijodiy va mas'uliyatli inson sifatida shakllanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Edmondson, A. C. (1999). Psychological Safety and Learning Behavior in Work Teams. *Administrative Science Quarterly*, 44(2), 350–383.
2. Hardie, P., Beckmann, E., & Wood, M. (2022). Key tips to providing a psychologically safe learning environment for students. *BMC Medical Education*, 22(1), Article 23. https://doi.org/10.1186/s12909-022-03111-7
3. Tu, X. (2021). The Role of Classroom Culture and Psychological Safety in Students' Engagement. *PMC Journal of Educational Psychology*, Article ID: PMC8511621.
4. Madsgaard, A., & Svellingen, A. (2025). The benefits and boundaries of psychological safety in simulation-based education: An integrative review. *BMC Nursing*, 24(2), Article ID: PMC12261705.
5. Han, S. (2022). The Influence of Psychological Safety on Students' Creativity in Project-Based Learning. *Frontiers in Psychology*, 13, Article 865123.
6. Shahid, S., & Din, M. (2021). Fostering Psychological Safety in Teachers: The Role of School Leadership, Team Effectiveness & Organizational Culture. *International Journal of Education and Practice*, 9(4), 673–685.
7. Patil, R. (2023). Investigating Psychological Safety's Impact on Team Learning, Team Efficacy and Productivity. *Open Psychology Journal*, 16, Article e187435012307090.
8. Chou, E., Chan, T., & Whelan, J. (2023). Psychological Safety as an Educational Value in Interprofessional Health Education. *AMA Journal of Ethics*, 25(5), 354–360.
9. Charteris, J., Smardon, D., & Nelson, E. (2024). Psychological Safety in Innovative Learning Environments: A Case Study. *International Journal of Inclusive Education*, 28(1), 97–112.
10. Воронцова, А. И. (2020). Психологическая безопасность образовательной среды: теоретико-методологический анализ. *Психология образования в поликультурном пространстве*, №2, с. 45–52.
11. Ясвин, В. А. (2017). Образовательная среда: от моделирования к проектированию. М.: Смысл. — 384 с.
12. Прихожан, А. М. (2019). Диагностика эмоционального состояния школьников. М.: Педагогика. — 220 с.
13. Rubinstein, S. L. (2000). Основы общей психологии. М.: Питер. — 512 с.
14. Rogers, C. R. (1969). Freedom to Learn. Columbus, OH: Charles Merrill Publishing Co. — 358 p.
15. Maslow, A. H. (1943). A Theory of Human Motivation. *Psychological Review*, 50(4), 370–396.
16. Psychological Safety.com (2023). What is psychological safety?
17. Xalimova, M. V. (2020). *Ta'lim jarayonida psixologik xavfsizlikni ta'minlashning psixologik mexanizmlari.* Toshkent: Fan.
18. Rasulov, R., & Yo'ldosheva, D. (2019). *Pedagogik muloqot va psixologik xavfsizlik asoslari.* Toshkent: TDPU nashriyoti.
19. Omonov, H. (2018). Ta'lim muhitining ijtimoiy-psixologik iqlimini shakllantirishning nazariy asoslari. *O'zbekiston Pedagogikasi*, 4(3), 22–30.
20. Qodirova, F. T. (2021). Maktabda sog'lom psixologik muhit yaratishning pedagogik shartlari. *Pedagogika va Psixologiya Jurnali*, 2(1), 64–72.

MUNDARIJA

U.B.Ismoilov
MOBIL TA'LIM TEXNOLOGIYALARI VOSITASIDA TALABALARNING MUSTAQIL NOTIQLIK FAOLIYATINI TASHKIL ETISHNING DIDAKTIK ASOSLARI 195 201

Parpiev Tursunboy Hojiyevich
SHERALI JO'RAYEV QO'SHIQLARINING YOSHLAR MA'NAVIY TARBIYASIGA TA'SIRINI BAHOLASHNING PEDAGOGIK MEZONLARI 202 205

G'aniyev Abduqahhor Gadoyevich
SUN'IY INTELLEKT DAVRIDA TA'LIM TRANSFORMATSIYASI..... 206 210

Umarov Azizbek Vaxobovich
PEDAGOGIKA YO'NALISHI TALABALARIDA MEDIAKOMPETENTLIKNI RIVOJLANTIRISHNING MAVJUD HOLATI VA MUAMMOLARI 211 215

Umarov Azizbek Vaxobovich
MEDIAKOMPETENTLIKNI RIVOJLANTIRISHDA AXBOROTLI YONDASHUVNING PEDAGOGIK MOHIYATI VA IMKONIYATLARI 216 220

Turg'untoshev Muxlisbek Ilhomjon o'g'li
TALABALARNING JISMONIY FAOLLIGI VA SOG'LOM OVQATLANISH KO'NIKMALARINI RIVOJLANTIRISHDA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR 221 226

Abdullayev Muxammadimin Egamberdiyevich
ETNOPEDAGOGIK QADRIYATLAR – O'QUVCHI-YOSHLARDA MILLIY O'ZLIKNI ANGLASHNING ASOSI SIFATIDA 227 231

Q.Q.Toshtemirov
INKLYUZIV TA'LIMDA BOLALARNI MUSIQIY TARBIYALASHNING PEDAGOGIK-PSIXOLOGIK TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH..... 232 238

Xabibullayeva Madinaxon Muxtorjon qizi
TA'LIM MUHITIDA PSIXOLOGIK XAVFSIZLIK DARAJASINI DIAGNOSTIKA QILISH VA PEDAGOGIK TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI 239 243

A.A.Zaparov, M.D.Samatova
EKONOMETRIKANI O'QITISHDA TALABALARNING KREATIV FIKRLASH KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY-METODIK ASOSLARI 244 249

Mamasodiqova Xusnida Rahimjon qizi
XALQARO BAHOLASH DASTURLARI (PISA, TIMSS, PIRLS) YONDASHUVLARI ASOSIDA MAKTABGACHA TA'LIM SIFATINI OSHIRISH..... 250 252

Abduvaxobova Mubinaxon Azizbek qizi
O'ZBEK VA INGLIZ TILLARIDA EMOTSIONAL KONSEPTLARNING FRAZEOLOGIK VERBALIZATSIYASI: LINGVOKOGNITIV VA LINGVOMADANIY TAHLIL 253 257

